

1998. május - Két évtizednyi béke után ugrásra kész az újabb „kistigris”

Hivatalosan továbbra sem adta fel Vietnam a szocialista eszmék iránti elkötelezettségét, ám a politikai egyeduralom mellett a gazdaságban már jól működnek a piaci mechanizmusok is, megteremtve a délkelet-ázsiai ország mielőbbi felzárkózását az élvonalhoz. Az alábbi riportból az is kiderül, hogy a magyaroknak különösen sok keresnivalójuk lenne Vietnamban.

Saigonhoz közeli Cu Chiból visszafelé megállunk egy út menti háznál, ahol ferde bambuszállványokon kör alakú fehér lapok száradnak. Beljebb egy fiatal lány szürkésfehér folyadékot kavargat, majd egy gyors mozdulattal a forró platnira lötytyint egy merőkanálnyit. A híg massa pillanatok alatt megszilárdul, gyorsan leveszi, kiteríti és újabb kanálnyit önt a lapra, így készül a rizspapír. Amiből például a fehér lámpaernyőket készítik.

Ahogy közeledünk Saigon felé, úgy növekszik a forgalom, egyre több a motorkerékpáros és egyre kevesebb a bivalyfogat. Művészien megrakott triciklikkel, roskadásig pakolt teherautókkal szalamoznak lélegzetelállítóan. Nyüzsög az ország, éli mindennapi életét. Béke van.

A Magyar Köztársaság főkonzulátusa egydollárnyi taxi-útra van Saigon központjától. A rendőri posztal biztosított épületben Molát László főkonzul fogad. Még viszonylag frissek a magyar elnöki látogatás élményei. „Nemcsak lehetséges, hanem szükséges is az együttműködés korszerű formáját megteremteni Magyarország és Vietnam között” - hangoztatta egyebek között az egyik helyi lapnak adott nyilatkozatában Göncz Árpád. Az újság hirdetései oldalait a magyar gyógyszergyárak töltötték meg, az egyikről Egerszegi Krisztina mosolyog éremcsokrával. Az egészségügyre errefelé nem sajnálják a pénzt. Nemrégén mutatták be a tévében az eddigi leghosszabb, 30 részből álló vietnami szappanopera első részét. Ez nem akármilyen üzenetet hordoz. Egy AIDS-elleni nemzeti felvilágosító sorozatról van szó. Az év első két hónapjában 639-en haltak meg ebben a kórban. Az országban több mint nyolcezer fertőzött beteget tartanak nyilván. A malária már nem szed annyi áldozatot, mint korunk veszedelme.

A főkonzul búcsúzáskor bemutatja egyik vietnami munkatársát, egy szemüveges fiatalembert, aki tanácsadó vállalkozást vezet, és az ELTE-n végzett pszichológia szakon. Nekem is volt egy pszichológia szakos ismerősöm - mondom —, aki korábbi intézetemnél töltötte a gyakorlati idejét és együtt jártunk vidékre vizsgálatokat végezni. Kitűnő halászlevekkel és túrós csuszákkal büszkélkedve mutattam be neki a magyar konyhát. Nhanh már ugrik is a nyakamba. Ő az egykori tanítvány. Huszonkét éve nem láttuk egymást. A diploma megszerzése után egyetemen tanít, majd alapít egy vállalkozást. Külföldi cégeknek ad tanácsokat a letelepedésükhöz. Két gyermek atyja, közigazdász felesége éppen Ausztráliában tartózkodik fél éves továbbképzésen. Nhanh családja saigoni, de a háború idején Hanoi-ban élnek. Gyermekként ő is ásta egyszemélyes bunkerét, ha jönnek az amerikai bombázók, legyen hova beugrania.

- Tizenöt évet elvett a felnőtt életemből az úgynevezett szocializmus - mondja -, egy rossz kísérlet. De tanulságokkal az is járt. - 1972-ben, tizenhét évesen kerül Budapestre. Akkor ér tetőpontjára a háború. Nem ő választja Magyarországot, műszaki egyetemre készül, de politikai feladat, hogy pszichológus diplomát szerezzen. Ezt kívánja a forradalom.

- Nem bántam meg, hogy Magyarországra kerültem. Fiatalságom legszebb éveit töltöttem el és ott értem férfivá - mondja Nhanh. Bár Hanoi a több ezer éves főváros, ő mégis visszatér Saigonba, ősei földjére. A tanárképző egyetemen 13 évig általános pszichológiát tanít, majd félállásban folytatja, és a magyar főkonzulátus tolmácsa és titkára lesz. Jogi diplomát szerez, a tanítással fölhangy, és három társával tanácsadó céget alapít. Ma ennek a vállalatnak az igazgatója. Ebben a minőségében több magyar céggel is kapcsolatban áll. - Mindig szívesen

dolgoztam magyar partnerekkel, hogy legalább valamit visszaadjak a magyaroknak - mondja.

Vietnam az egyetlen olyan ország, ahol tízezernél is többen beszélnek magyarul és ismerik azt a kultúrát. Ezt ki kellene használni. Többek között ezért is akartam eljutni Vietnamba, mert tudtam, hogy „rokonokhoz” megyek.

A saigoni utcákon lépten nyomon kéregető gyermekekbe és nyomorékokba botlunk. Ez ott is fejlett „iparág”, akárcsak nálunk. Az embernek az a benyomása, hogy a Távol-Kelet összes motorosa Saigonban adott egymásnak randevút. Az utakat teljes szélességükben elfoglalják és nincsenek tekintettel a gyalogosokra. Az autók szinte folyamatos dudálással törnek maguknak utat a motorfolyamban. Lélegzetelállító ügyességgel cikáznak a nők a Hondák nyergében. A Bamboo Bar előtt egy fiatal lány hosszan önindítózik, de Hondája nem engedelmeskedik. A lámpa - mondom, és kapok egy hálás mosolyt. A bárban aranyifjak mulatják az időt. Egy hallevés 32 ezer dong, egy csirkesaláta 28 ezer.

Esténként és hétvégén Saigonban az egész család fölkapaszkodik a motorra, úgyhogy néha öten is szoronganak két keréken. Egyszer találkoztam közlekedési rendőrökkel, éppen kiemeltek a sorból egy-egy túlterhelt járművet. Úgy látszik, KRESZ ott is van, csak nem nagyon tartják be. Kijelölt gyalogátkelőt alig látni, az útkereszteződésekben tanácsos óvatosan, de határozottan viselkedni. Nem respektálják a gyalogosokat, de azért vigyáznak rájuk. A közlekedési káosz ellenére egyetlen koccanást sem vettem észre. Igaz, nemegyszer csupán hajszállal kerültek el egymást. A motorkerékpár nem csupán közlekedési eszköz, hanem a bűnözők munkaeszköze is. Egyik este az útirányválasztás tétovaságát kihasználva egy motoros húzott el mellettünk, és a hátul ülő fiatalember megragadta övtáskámat. Nem sikerült letépnie. Nyilván azért nem a fotóstáskámat célozta meg, mert azt már óvatosságból a nyakamba akasztottam. De nem árt az óvatosság a motorral ajánlkozó utcai pénzváltóval szemben sem. Magam láttam, amint egy európaival kötött „üzlet” után elszáguldott a helyszínről, hátrahagyva pórul járt ügyfelét.

A vietnamiak optimisták. Ezer évig Kínához tartoztak, a huszadik században is szinte egyhuzamban harcoltak, mégis türelmesek voltak mindig. A betolakodókat a gyomhoz hasonlítják. Kitartó szorgalommal kell küzdeni ellenük.

- Amikor visszajöttem, nagyon kemény idők jöttek. Nem volt élelem és ruha, jegyrendszert vezettek be. A fizetésem két dollárnyi volt - emlékezik Nhanh.

Saigoh építkezik. Szállodánkkal szemben hatalmas alapterületű, impozáns toronyház épül. Irodaépület és nyilván bevásárlóközpont kap helyet benne. Egy sarokkal tovább már áll egy bank hatalmas felhőkarcolója. Vietnamban Szingapúr, Japán és Kína a legfőbb beruházó. A bejáratnál mobiltelefonos ifjú hölgy. Nem messze egy csavargó a dolgát végzi. Átellenben, a tér közepén hófehér márvány Mária-szobor. 1959-ben állították a Miasszonyunk-katedrális elé. Jobbra a főposta impozáns épülete. A terem falán hatalmas Ho Si Minh-kép. Este a Jamaica bárban Beatles-slágereket játszik a kvartett - kívánság szerint. A Martha, My Deart nem ismerik. A pincérek zavarba ejtően udvariasak. Kinn az utcán a kispénzüiek miniasztalok mellett ülve hallgatják a vietnami popzenét. Taxisok és kerékpáros riksák - cyclosok - ajánlkoznak kitartóan. A Continental szálló előtt alkalmi ismerőseink büszkén mesélik, hogy látták, amint nem régen magyar filmek forgattak itt. Az egykori elnöki palota elé szobor került: Ho apó, ölében egy kislánnyal. Az impozáns téren este tízkor is zajlik az élet. A rágógumit és a képeslapot árusító kislányokat alig lehet elhessegetni. Néhány ezer háborús év után húsz békés év, és ugrásra kész az újabb kis tigris. ZÉTÉNYI ZOLTÁN

Vietnám, ahol gyűlölik a gyomot (Napi Magyarország)

Írta: Adminisztrátor

2010. szeptember 21. kedd - Módosítás: 2010. szeptember 28. kedd
